

TALABA YOSHLAR DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISHDA MILLIY TILNING ROLI

Qadimgi ota-bobolarimiz yoshlar tarbiyasiga juda ehtiyotkorlik bilan yondoshib kelganlar. Ta'lim-tarbiyaga qaratilgan jamiki say'i-harakatlar asosan milliy urf-odatlariga tayangan holda olib borilganligi bizga manbalardan ma'lum.

Bugungi kunda har bir oilada, ta'lim-tarbiya maskanlarida ham yoshlar tarbiyasini takomillashtirishda milliy urf-odatlariga, qadriyatlariga, milliy tilimizga tayanishimiz ijobiy pedagogik samara beradi.

Milliy qadriyatlar, urf-odatlar,

milliy tilimiz yoshlar tarbiyasida milliy tilni, milliy ruhiyatni milliy urf-odatlarini, milliy an'analarning rivojini takomillashtirishlarini ta'minlaydi.

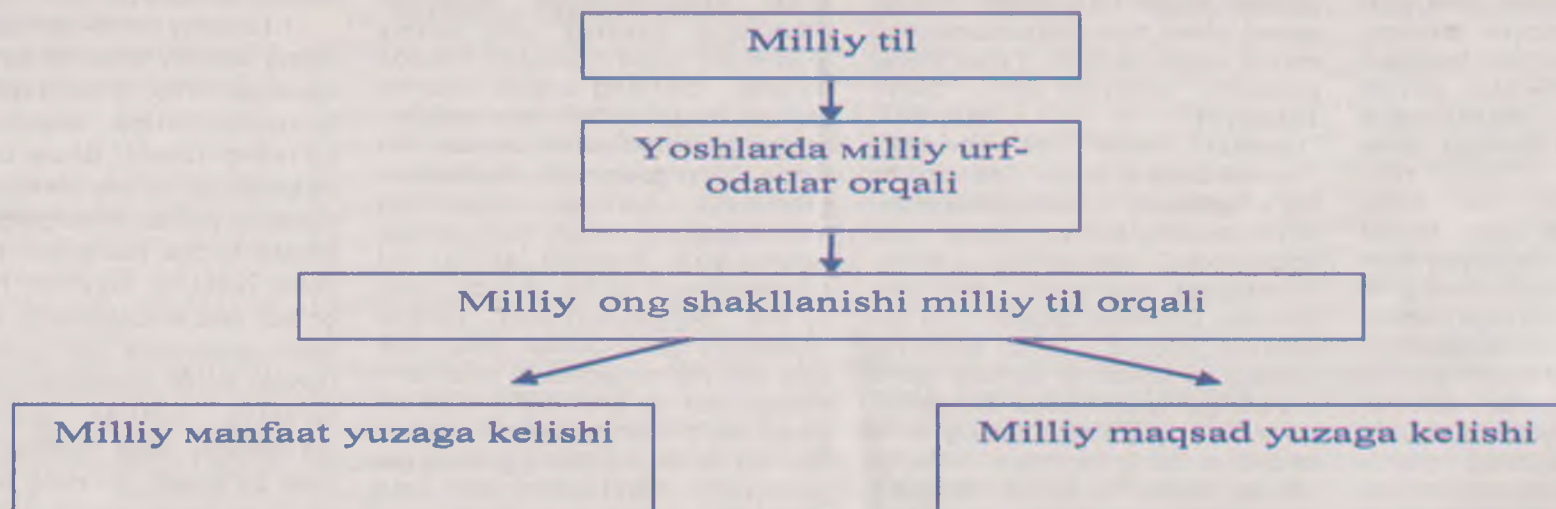
Yuqorida qayd etilgan tushunchalardan birini alohida o'rganib chiqsak, unga, aytaylik, milliy tilning ahamiyati yoshlar dunyoqarashining takomillashtirishida muhim ahamiyat kasb etadi.

Til tafakkur shakli bo'lib, inson hayotida beqiyos o'ringa ega ekanligi barchaga ma'lum. Til

insonlarga olamni anglashda, u haqida tasavvurga ega bo'lishda, uni o'rganishda va, albatta, kundalik hayotda o'z ehtiyojlarini qondirish maqsadida foydalanishda xizmat qiladi. Til bor ekan, insonlar o'zlariga kerak bo'lgan axborotni oladi, to'playdi, xotirada saqlab, kerak bo'lganda yana undan foydalanadi. Milliy til orqali talaba yoshlarda milliy til, milliy urf-odatlarining an'analarning saqlanib, sayqallanib, rivojlanib borishi ta'minlanadi. Buni birgina misol tariqasida ko'rib chiqamiz.

Milliy urf-odatlardan biri, milliy tilda, xalqimizda farzandlar yo'lga chiqish oldidan ota-onalaridan duo oladilar. "Duo-xudoga iltijo qilib, o'zi yoki boshqalar uchun uzoq umr, baxt-saodat, najot tilash yoki yomonlikni qaytarishni so'ralishidir. (O'zbekiston milliy entsiklopediyani 3-tom.-t: O'zbekiston milliy entsiklopediyasi" davlat ilmiy nashriyoti, 2002-y. 383 bet)

Milliy til va inson his-tuyg'ulari uzviyligini quyidagi chizmada ko'rish mumkin.

Talaba yoshlarga mashg'ulotlar jarayonida, tadbirlarda, muloqotlarda milliy urf-odatlar an'analar, qadriyatlar milliy tilda singdirib borilsa, o'shanda milliy til, milliy urf-odatlar, his-tuyg'ularimiz namoyon bo'lib, ularning dunyoqarashi, kun sayin o'zgarib o'zligini namoyon etib boradi.

Milliy til - dunyoqarashni, eng muhimi, insonning olamga munosabati, dunyoqarashdagi o'rni, mohiyati, hayotiy o'zligini anglash kabi savollarga javob beradi. Zeroki, falsafaning asosi ham sog'lom aql-tafakkuri va uning rivojlanishiga mos keladigan dunyoqarashni yaratishdir.

(Falsafa) Qomusiy lug'at, "Sharq nashr. Matbaa-aksiyadorlik kompaniyasi bosh tahririyati.-T.: 2004, 115-b.)

Talaba yoshlarning dunyoqarashini shakllantirib borish uchun professor-o'qituvchilar suhbatlari, ustozlar o'giti, topshirig'ini o'z vaqtida amalga oshirib borsa, ular o'z milliy tilini,

millatini xalqning ming yilliklar davomida qadriyatlariga nisbatan hurmati yanada oshadi, ular o'zlari ham o'z navbatida yoshlarga bunday boy milliy til boyligini yetkazib beradi.

Gulbahor DUSHAYEVA,
"Boshlang'ich ta'lim
uslubiyati" kafedrasida katta
o'qituvchisi